

" Waterkwaliteit en visbestand in het Kanaal Nieuwpoort - Duinkerke anno 2022 "

1. Inleiding

Het Kanaal Nieuwpoort-Duinkerke is gelegen in de provincie West-Vlaanderen. Het vormt het verbindingskanaal tussen de Franse plaats Duinkerke en de Belgische plaats Nieuwpoort.

Vanaf de Belgische grens tot aan de plaats Nieuwpoort heeft het kanaal een lengte van 18,9 kilometer. De gemiddelde breedte is 20 meter.

Het kanaal wordt gescheiden door een sluis en bestaat hierdoor uit de twee delen; Nieuwpoort-Veurne en Nieuwpoort-Belgische grens. In het kanaal zijn twee verbredingen aanwezig. Ter hoogte van de N355 te Nieuwpoort is een zwaaiikom aanwezig. In het centrum van Veurne is een oud insteekdok, (tegenwoordig in gebruik als jachthaven) gelegen. De oevers bestaan uit damwand en zijn versterkt met beton. Het voorgaande visserijkundig onderzoek is uitgevoerd in 2013, destijds is het ook het gedeelte Plassendale-Nieuwpoort bemonsterd. Bij het huidige visserijkundig onderzoek valt dit gedeelte buiten het onderzoeksgebied.

2. Waterkwaliteit

a) Huidige toestand

Het Kanaal Veurne-Nieuwpoort maakt deel uit van het Kanaal Nieuwpoort-Duinkerke, dat aangeduid is als Vlaams waterlichaam.

De fysisch-chemische kwaliteit van oppervlaktewater wordt volgens de Europese Kaderrichtlijn Water ingedeeld in 5 klassen: slecht, ontoereikend, matig, goed en zeer goed.

Het meest recente jaar waarvoor alle meetgegevens volledig afgewerkt en beschikbaar zijn, is 2021. Ter vergelijking werden de gegevens van 2015 gebruikt.

De fysisch-chemische kwaliteit (als samenvatting van 5 gidsparameters: totaal stikstof, totaal fosfor, geleidbaarheid, zuurstof en pH) van dit waterlichaam was zowel in 2015 als in 2021 "slecht".

De totale biologische waterkwaliteit van dit waterlichaam was zowel in 2015 als in 2021 "ontoereikend".

b) Toekomstperspectieven

a) Het Kanaal Nieuwpoort-Duinkerke maakt deel uit van het Westelijk poldergebied.

Om de goede toestand te behalen in dit gebied zijn, zoals beschreven in de visie (<https://sgbp.integraalwaterbeleid.be/bekkens/ijzerbekken/visie-en-acties/gebiedsgerichte-uitdagingen/andere-gebieden/westelijk-poldergebied/visie>) en het actieprogramma (<https://sgbp.integraalwaterbeleid.be/bekkens/ijzerbekken/visie-en-acties/gebiedsgerichte-uitdagingen/andere-gebieden/westelijk-poldergebied/actieprogramma>), vooral generieke

acties nodig van de sectoren landbouw, huishoudens en bedrijven. Acties voor de verdere uitbouw en optimalisering van de afvalwatersanering maken deel uit van de reductiedoelstellingen zoals opgenomen in de gebiedsdekkende uitvoeringsplannen.

b) Het Kanaal Nieuwpoort-Duinkerke maakt deel uit van het Westelijk poldergebied en heeft als gebiedsprioritering klasse 6: gebied waar de goede ecologische toestand nog niet bereikt wordt in 2033, maar waar wel vooruitgang beoogd wordt via de maatregelen in het stroomgebiedbeheerplan (zie <https://sgbp.integraalwaterbeleid.be/bekkens/ijzerbekken/visie-en-acties/gebiedsgerichte-uitdagingen>).

3. Afvissingen

In opdracht van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) werd door het ATKB in 2018 een bemonstering uitgevoerd.

Het Kanaal Veurne-Nieuwpoort is het oostelijk deel van het Kanaal Duinkerke-Nieuwpoort, het westelijk deel wordt het Kanaal Veurne-Duinkerke genoemd.

De bemonsteringen van het Kanaal Nieuwpoort-Duinkerke zijn uitgevoerd op 15 en 16 oktober 2018. In totaal zijn zes trajecten middels gecombineerde zegen-/ en elektrovisserij bemonsterd. Daarnaast is in zowel de verbreding ter hoogte van de N355 en in het insteeddok te Veurne één zegenrondgooi uitgevoerd. Alle bevissingen zijn overdag uitgevoerd.

a) Soortensamenstelling

In totaal zijn 18 vissoorten (exclusief hybride, kruising tussen twee karperachtigen) gevangen namelijk, aal, alver, baars, blankvoorn, brasem, driedoornige stekelbaars, kolblei, pos, snoekbaars, snoek, bot, ruisvoorn, zeelt, winde, harder (spec.), haring, sprout en zeebaars.

Circa de helft van de aangetroffen soorten behoort tot het eurytope gilde namelijk, aal, alver, baars, blankvoorn, brasem, driedoornige stekelbaars, kolblei, pos, snoekbaars en snoek. Bot, ruisvoorn en zeelt zijn limnofiele vissoorten. Winde is de enige aangetroffen rheofiele vissoort.

Er zijn enkele mariene vissoorten gevangen namelijk, harder (spec.), haring, sprout en zeebaars. Er zijn geen exoten aangetroffen.

Tijdens de bemonstering zijn de aangetroffen kreeften en krabben genoteerd. In totaal zijn er enkele strandkrabben aangetroffen. De verspreiding van de strandkrabben beperkt zich tot het meest benedenstrooms gelegen traject (nabij zee).

Met in totaal negentien vissoorten in het Kanaal Nieuwpoort-Duinkerke is sprake van een omvangrijke soortenrijkdom (Tabel 7.3). De huidige soortenrijkdom bestaat met name uit eurytope vissoorten. Naast drie limnofiele en één rheofiele soort zijn vier mariene soorten aangetroffen, als gevolg door de connectie met de zee.

Vergeleken met eerder visserijkundig onderzoek is de huidige soortenrijkdom hoger dan voorheen. De soortenrijkdom uit eerder onderzoek bestond respectievelijk uit veertien vissoorten in 2005 en vijftien soorten in 2013. Binnen huidig onderzoek zijn met name meer mariene soorten aangetroffen. Verschillen zijn het niet aantreffen van bittervoorn (laatst waargenomen in 2005) en de enkele waarneming van schol (2013).

Mogelijk dat beide soorten in dermate lage aantallen voorkomen dat het al dan niet aantreffen veelal op toeval berust.

In het insteeddok te Veurne is geen vis aangetroffen. In hoeverre het insteeddok wordt gebruikt door vis is niet inzichtelijk. Mogelijk dat er zich wel vis in bevind.

b) Omvang van het visbestand

De omvang van het visbestand in het Kanaal Nieuwpoort-Duinkerke is geschat op 52,1 kg/ha en 532 stuks/ha. De visbiomassa bestaat met name uit brasem (32%), aal (24%), blankvoorn (21%) en baars (13%). Voor de overige soorten is het aandeel gering (<5%).

Op basis van aantal bestaat het bestand met name uit baars (41%) blankvoorn, (19%) en brasem (14%). Voor de overige soorten is het aandeel beperkt (<6%).

De omvang van het visbestand is dus geschat op 52,0 kg/ha en 532 stuks/ha. De huidige raming is min of meer van gelijke omvang vergeleken met de raming uit 2013 (65,9 kg/ha en 6.733 stuks/ha).

Op soortniveau zijn er wel verschillen zichtbaar. Het blankvoornbestand is lager geraamd (van 37,5 kg/ha in 2013 naar 10,7 kg/ha in 2018). Ruisvoorn is een soort waarvan het huidige bestand lager is geraamd (van 8,5 kg/ha in 2013 naar 0,9 kg/ha in 2018).

Het bestand aan paling is in de huidige raming hoger en meer evenwichtig opgebouwd (van 0,4 kg/ha in 2013 naar 12,4 kg/ha in 2018). Een directe verklaring kan niet worden gegeven. Naar verwachting is dit het gevolg van elektrovisserij met een zouttolerant elektrovisapparaat. Dit zou mogelijk ook het hogere aantal mariene soorten verklaren. Anderzijds kan het duiden op verbeterde intrekmoogelijkheden vanuit zee, echter zijn hier geen directe aanleidingen toe.

VERBEIREN Marc

Wolvertem, december 2022

{ BRON : schriftelijke parlementaire vraag gesteld door Vlaams volksvertegenwoordiger mevrouw Gwenny DE VROE in het Vlaams Parlement ; zie :

vraag gesteld aan de minister van Omgeving (Milieu) Zuhal DEMIR :
“ *Bulletin van Vragen en Antwoorden* “ , Vlaams Parlement , zitting 2022-2023 , vraag nr. 107 van 21 oktober 2022 } .

Tabel 7.3. Meerjarige vergelijking soortenrijkdom kanaal Nieuwpoort-Duinkerke.

Gilde	Vissoort	2005	2013	2018
Eurytoop	Aal/Paling	x	x	x
	Alver	-	x	x
	Baars	x	x	x
	Blankvoorn	x	x	x
	Brasem	x	x	x
	Driedoornige stekelbaars	x	x	x
	Giebel	x	-	-
	Hybride	-	x	x
	Karper	x	-	-
	Kolblei	x	x	x
	Snoek	-	-	x
	Pos	x	-	x
	Snoekbaars	x	x	x
Limnofiel	Bittervoorn	x	-	-
	Bot	x	x	x
	Ruisvoorn	x	x	x
	Zeelt	-	-	x
Rheofiel	Winde	-	x	x
Marien	Harder spec.	-	-	x
	Haring	-	x	x
	Sprot	-	x	x
	Zeebaars	x	-	x
	Schol	-	x	-
Totaal		14	15	19